

ELEKTRONIZACE VEŘEJNÉ SPRÁVY

**IDEJE E-GOVERNMENT,
E-GOVERNANCE,
E-DEMOCRACY**

A PROBLÉMY JEJICH PRAXE

[Struktura přednášky]

- 1. Cíle přednášky
- 2. Teoretická východiska elektronizace veřejné správy
- 3. e-Government a e-Governance
- 4. Demokracie a e-Demokracie - teorie a některé bariéry v praxi
- 5. Informační politika a její výzvy pro řešení bariér e-demokracie
- 6. Základní charakteristiky Státní informační a telekomunikační politiky

• **Literatura:**

viz. skripta (použité prameny)

- Wright, G. Nemeč, J. et al.: Management veřejné správy: Teorie a praxe (Zkušenosti z transformace veřejné správy ze zemí střední a východní Evropy). Brno: EKOPRESS 2002
- internetové stránky - např. europa.eu.int, www.oecd.org, www.micr.cz,
- sborníky ISSS

1. Cíle přednášky

Seznámit s neustále se rozvíjející stránkou reforem veřejné správy - s možnostmi využití potenciálu ICTs ve veřejné správě, a to z pohledu

- teorie,
- praxe (cestou konkrétních příkladů).

Obsahově se úplně nekryje s textem ve studijní podpoře - aktualizováno, doplněno, rozšířeno, něco vypuštěno...

2. Teoretická východiska elektronizace veřejné správy

- výsledkem komparativní analýzy
- společné principy/standardy činnosti veřejné správy přesahující hranice států
- Moderně jsou označovány jako "***principles / standards of good administration / governance***
tvoří tzv. ***European Administrative Space***

SIGMA's „European principles for Public Administration

- a) **spolehlivost a předvídatelnost** (právní jistota) [reliability and predictability (legal certainty)] - založeno na rule of law, včasnosti správních aktivit, profesionalitě a profesní integritě tzv. civil service
- b) **otevřenost a průhlednost** (openness and transparency) - kvalita veřejné správy být dostupná pro vnější svět a možností prohlédnout (seeing through) procesy uvnitř veřejné správy pro účely kontroly; "**transparency as a democratic control instrument**"
- c) **odpovědnost** (accountability) - povinnost subjektů veřejné správy vysvětlit a ospravedlnit svou činnost jiným;
- d) **efektivnost a účinnost** (efficiency and effectiveness)

[Open Government]

Fostering Dialogue with Civil Society, OECD 2003

Mezi široce přijímané principy "good governance" patří:

- otevřenost, průhlednost a odpovědnost
- spravedlnost a rovnoprávnost zacházení s občany, včetně mechanismů pro konzultaci a participaci
- efektivnost a účinnost služeb
- jasný, průhledný a aplikovatelný právní řád
- konzistence a soudržnost při vytváření politik
- respektování zásady rule of law
- vysoké standardy etického chování

ZDE

průhlednost = spolehlivé, relevantní a včasné informace o činnostech vlády jsou dostupné veřejnosti

otevřenost = vlády naslouchají občanům a podnikatelům a jejich návrhy berou v potaz při tvorbě a implementaci veř. politik

[NUTNÉ POZNAMENAT: Podstatný obrat k odpovědnosti, otevřenosti a průhlednosti veřejné správy až od 60. let léta 20. století]

ALE i v současné době se ozývají negativní hlasy, kritizující

- neodpovědnost,
- postrádání průhlednosti a legitimacy a
- neschopnost přizpůsobovat se dnešním výzvám,
- neochotu se reformovat...

(→ TZV. DEMOKRATICKÝ DEFICIT).

PRAXE PRINCIPŮ závisí převážně na existenci **nezávislé a nestranné kontrolní moci nad činností veřejné správy**

POTENCIÁL PRINCIPŮ: lepší kontrolovatelnost, redukce zneužití veřejné moci, boj s korupcí, premisy naplnění jiných principů...

3. E-Government a E-Governance

Nový fenomén - staví na praxi soukromého sektoru a tzv. **NPM**, s touto problematikou souvisí i tzv. **public-private partnership**

ISVS prostředek (nástroj) k uskutečňování myšlenek, jež jsou obsahem těchto termínů; technickou stránkou věci, termínem užším.

Synonyma či slova odlišná ?

- Používání těchto pojmů nebylo dosud sjednoceno.

Oba termíny stejný (dosud v praxi plně neověřený) předpoklad: využití IT k tomu, aby

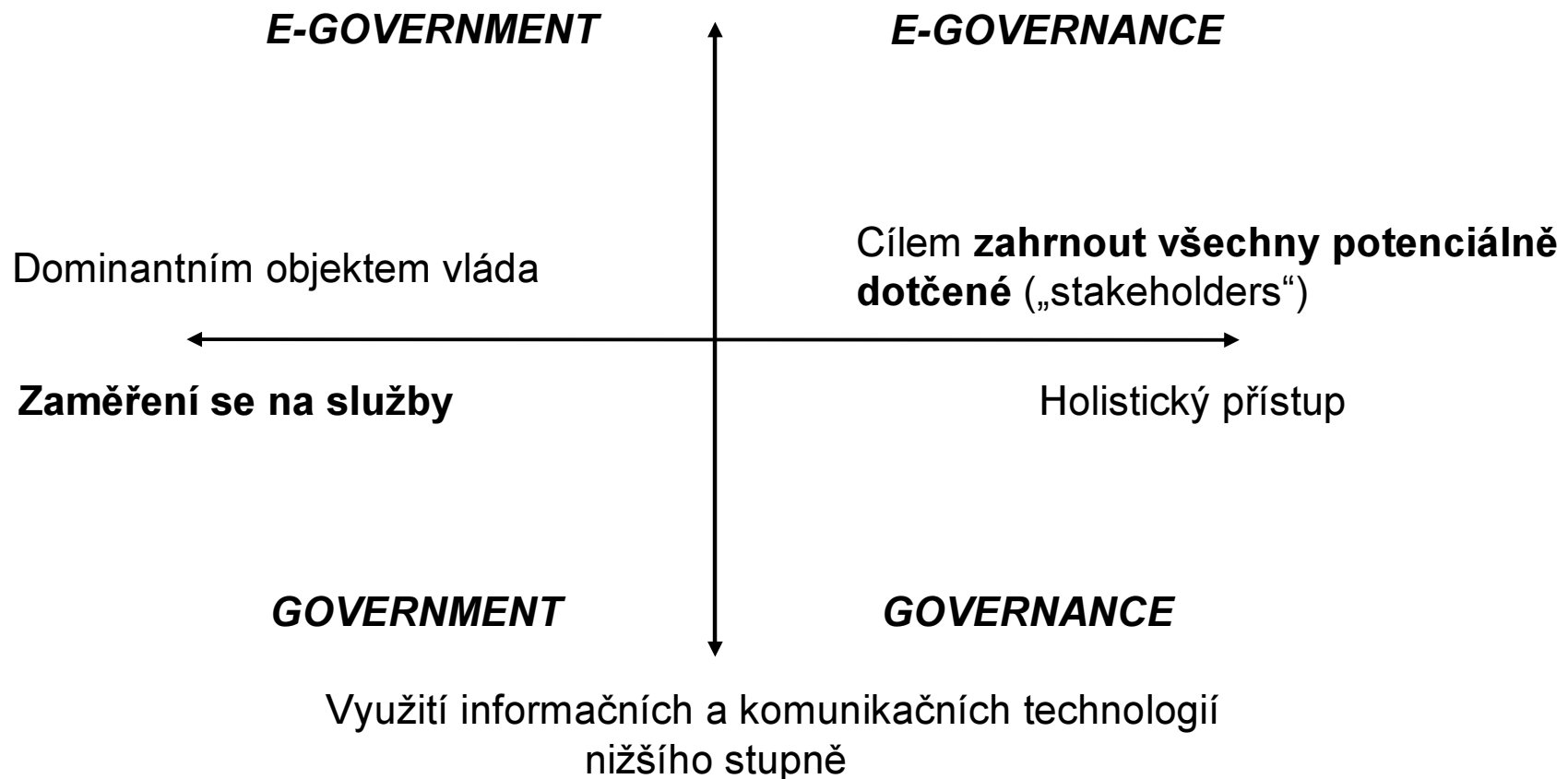
a) byly zjednodušeny, urychleny, zlevněny ... **činnosti (uvnitř) veřejné správy** a

b) zjednodušen, urychlen, zlevněn ... (vnější) vztah **subjekt veřejné správy ↔ adresát veřejné správy**

(obě tyto složky musí být brány v úvahu)

Někdy jsou tyto pojmy **teoreticky** významově odlišovány ve smyslu následujícího schématu:

Využití informačních a komunikačních technologií vyššího stupně (např. Internet)

prof. Vintar: "E-government" představuje moderní veřejnou správu, která vykonává všechny své funkce a poskytuje všechny své služby při intenzivním využití elektronických médií (médií realizujících zpracování informací, počítačových sítí, internetu apod.). Elektronická média nejsou využívána jenom pro zpracování interních informací a komunikaci mezi jednotlivými složkami veřejné správy, ale také pro komunikaci s jinými organizacemi, občany a podnikatelskou sférou.

V praxi většinou tyto pojmy nejsou podobným způsobem významově rozlišeny.

- To vyplývá i **z formulací informačních politik států** (viditelná tendence se standardizovat - viz. podoba informační politiky Spojeného království a ČR).
- Slova charakterizovaná vlastností e- jsou často také **výrazem módy** ve směrech veřejných politik (institucionální xerox)

[OECD a e-Government]

- **e-government je více o vládě než o "e", umožňuje změnit kulturu vlády, je nástrojem pro reformu a zároveň cílem reformy VS**
- **e-government by mělo být nepřetržitým procesem zdokonalování vlády, spíše než pouhým digitalizováním služeb.**
- **DEF: "využití ICTs, a to obzvláště Internetu, jako nástroje pro dosažení lepší vlády = konkrétně zejména dosažení:**
 - **lepších politických výsledků,**
 - **vyšší kvality služeb,**
 - **většího vtahování občanů do veřejného rozhodování (a tím posílení kontroly, boje s korupcí ...)**

[OECD a e-Government]

- **A CUSTOMER FOCUS (= USER-FRIENDLY e-government):**
Snaha, aby uživatel nemusel nezbytně chápat komplex vládních struktur a vztahů pro to, aby mohl být v interakci s vládou. Internet může napomoci dosáhnout cíle
 - zpřístupnit vládu, která se jeví jako sjednocená organizace (např. i "*sharing of documents*")
 - poskytovat hladké online služby (služby v širokém slova smyslu) - to vyžaduje **spolupráci uvnitř veřejné správy**
- reforma FRONT-OFFICE, BACK-OFFICE...

POZOR:

na ochranu soukromí občanů + osobních údajů

Příklady definic e-government (e-governance):

Strategického rámce Spojeného království pro realizaci veřejných služeb ve věku informací - pro elektronickou vládu zaměřenou na občany charakteristické tyto základní znaky:

- a) vybudování (elektronických a zároveň kvalitních) služeb na základě potřeb a preferencí jejich adresátů (= **marketing ve veřejné správě = analýza poptávky**),
- b) širší zpřístupnění vlády a jejích služeb,
- c) tzv. sociální zahrnutí (*social inclusion*), a
- d) lepší (efektivnější a účinnější) využívání informací.

V dokumentu ***E-Government: The Next American Revolution*** jsou pak tyto znaky ještě doplněny o:

- e) princip soukromí a bezpečnosti,
- f) princip orientace na inovace a výsledek (při využívání nových informačních a telekomunikačních technologií),
- g) princip nákladové efektivity.

[Příklady definic e-government (e-governance):]

Česká (aktuální) **Státní informační a telekomunikační politika e-Česko 2006:**

*"vláda chápe pojem e-government jako transformaci vnitřních a vnějších vztahů veřejné správy pomocí ICT s cílem optimalizovat interní procesy. Jejím cílem je pak rychlejší, spolehlivější a levnější poskytování služeb veřejné **(dříve bylo jen státní)** správy nejširší veřejnosti a zajištění větší otevřenosti veřejné správy ve vztahu ke svým zákazníkům. Totéž se očekává i od samosprávy **(ponecháno, ale spadá to pod pojem VS)** Hlavním cílem e-governmentu je zvýšení výkonnosti **(dříve účinnosti)** státní správy **(ponecháno)**, které by mělo přispět především ke zjednodušení aktivit veřejnosti při styku s veřejnou správou..."*

E-veřejná správa jako e-slужba (v širokém slova smyslu)

Východiskem princip **veřejná správa jako služba občanům** → aby tento princip fungoval v elektronické podobě. Konkrétní podoby - např.:

	Informační služby	Komunikační služby	Transakční služby
Běžný život	Informace o práci, bydlení, vzdělávání, zdravotnictví, kultuře, dopravě, životním prostředí apod.	Diskusní fóra v jednotlivých oblastech běžného života. Seznamy volných pracovních míst nebo bytů	Rezervace lístků a vstupenek, zápis do kurzů
"Tele-veřejná správa"	Seznamy poskytovaných veřejných služeb, návody jak postupovat ve správním konání, veřejné registry a databáze	E-mail kontakt s úředníky	Elektronické podávání formulářů, žádostí, daňových přiznání
Politická participace	Zákony, parlamentní dokumenty, politické programy, konzultační dokumenty. Základní informace o politických rozhodovacích procesech.	Diskusní fóra k politickým otázkám. E-mail kontakty s politiky.	Referenda Volby Průzkumy veřejného mínění

Základní služby v rámci EU

Pro měření úspěšnosti eGovernment byly v rámci EU přijaty následující indikátory:

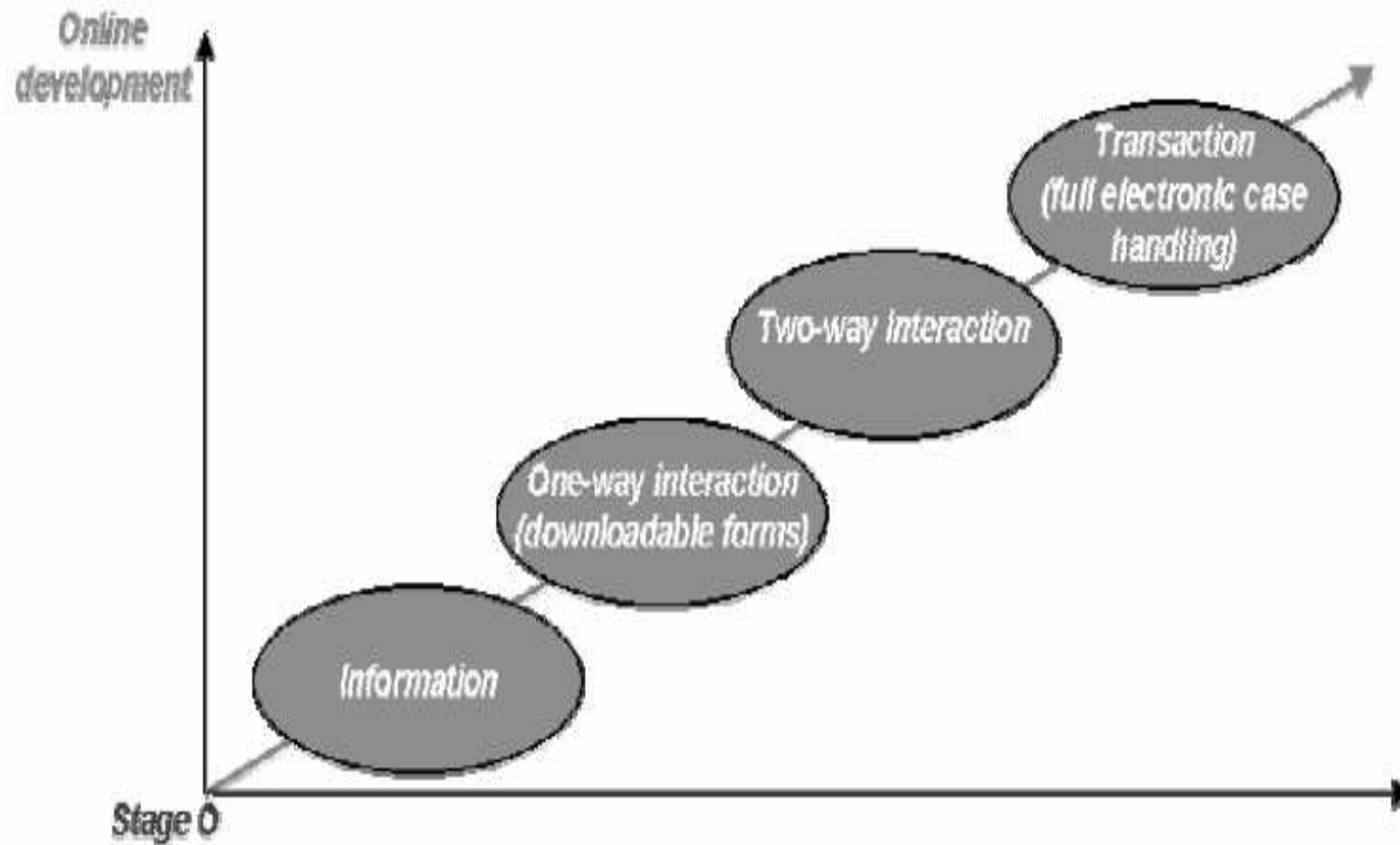
- procento základních veřejných služeb dostupných on-line,
- využívání online veřejných služeb veřejností.

Aby byly tyto indikátory funkční, členské státy se dohodly, které veřejné služby mají být považovány za základní → seznam 20 základních služeb, z nichž 12 směřuje k občanům a 8 k podnikatelským subjektům (DÚ – KTERÉ EXISTUJÍ V ČR??? + tabulka **str. 23**):

<i>Veřejné služby pro občany</i>	
1.	Daně z příjmu: priznání, oznámení výměru
2.	Služby úřadů práce vyhledávající zaměstnání
3.	Příspěvky sociálního zabezpečení (tři ze čtyř následujících): <ul style="list-style-type: none">- podpora v nezaměstnanosti- přídavky na dítě- náklady lékařské péče (odškodnění nebo přímé vyrovnání)- granty studentům
4.	Osobní dokumenty (pasy a řidičské průkazy)
5.	Registrace aut (nové, použité a dovážené)

6.	Žádost o stavební povolení
7.	Oznámení policii (např. v případě krádeže)
8.	Veřejné knihovny (dostupnost katalogů a vyhledávacích nástrojů)
9.	Certifikáty (narození, manželství): žádost a doručení
10.	Zápis na instituce vyššího vzdělávání / univerzity
11.	Oznámení stěhování (změna adresy)
12.	Služby vztahující se ke zdraví (např. interaktivní rady vztahující se k dostupnosti služeb v různých nemocnicích, objednávání se do nemocnic)
<i>Veřejné služby pro podnikatelské subjekty</i>	
1.	Sociální příspěvky zaměstnancům
2.	Daň z příjmů právnických osob: přiznání, oznámení výměru
3.	DPH: přiznání, oznámení výměru
4.	Registrace nové společnosti
5.	Zasílání dat statistickým úřadům
6.	Soudní deklarace
7.	Povolení vztahující se k životnímu prostředí (včetně oznámení)
8.	Veřejné zakázky

Kategorizace e-služeb podle metodiky eEurope 2002

Stage	Intervals		Definition
	Score	Percentage	
Stage 0	0 – 0,99	0% - 24%	No publicly accessible website(s) or the website(s) do not qualify for any of the any criteria for the stages 1 to 4.
Stage 1	1 – 1,99	25% - 49%	Information necessary to start the procedure to obtain the service available on the website(s).
Stage 2	2 – 2,99	50% - 74%	Interaction: downloadable or printable form to start the procedure to obtain the service on the website(s).
Stage 3	3 – 3,99	75% - 99%	Two-way interaction: electronic forms to start the procedure to obtain the service on the website(s)
Stage 4	4	100%	Transaction: full electronic case handling of the procedure by the service provider (incl. Decision, notification, delivery and payment if necessary)

[Australský model úrovní doručování online služeb]

STAGE 1: INFORMATION - webová stránka, která publikuje informace o službách

STAGE 2: INTERACTIVE INFORMATION - též schopnost vstoupit do databází organizace a být v interakci s daty ve formě vyhledávání podle zvolených kritérií

STAGE 3: TRANSACTION - též schopnost vložit zabezpečené informace a umožnit transakce s vládou - vyžaduje téměř okamžitou reakci vlády ("*real-time*")

STAGE 4: SDÍLENÍ DAT s jinými subjekty veřejné správy

4. Politické tendence ve vývoji elektronické veřejné správy: eDemokracie

(alespoň podle politických programových dokumentů a podle "infooptimistů" / "e-dreamers") **tendence většího vtahování veřejnosti do procesu rozhodování a formování veřejných politik**

- OECD užívá (zejména od r. 2001 permanentně) ve svých dokumentech formulace "INFORMATION, CONSULTATION AND PUBLIC PARTICIPATION" s cílem zajistit "BUILDING PUBLIC TRUST IN GOV."

= ELIMINACE TZV. DEMOKRATICKÉHO DEFICITU

= rozvoj vztahu občan-vláda by se měl rozvíjet směrem k systému, kde účast veřejnosti předhání reprezentativní formy demokracie tím, že se občan stále více stává přímým aktivním partnerem.

[e-Demokracie]

= *využití potenciálu IT pro budování pokročilejších forem reprezentativní demokracie* (vzorem aténská polis v elektronické podobě a nahradit tak "přirozené" nedostatky nepřímé demokracie - platí železný zákon oligarchie, lze přeformulovat na e-? - DIGITAL DIVIDE).

Masaryk: "*při rostoucí početnosti všech národů a států demokracie může být jen nepřímá*"... nesnáze velkého množství lidu a jeho geografického prostorového rozdělení musí být "*podle možnosti překonány, značnou měrou pomáhají tu různé moderní komunikační prostředky*" (ZÁKLADNÍ TEZE e-demokracie).

[Ideální podoba e-Demokracie (vize pohledem infooptimisty / e-snílka)]

Charakteristiky

- a) **občané** (někdy "kybernauti" - *cybernauts*) mají širší možnost podílet se na rozhodování ve veřejných záležitostech,
- mohou být více politicky aktivní např. prostřednictvím elektronického hlasování, elektronické volby, elektronické petice, on-line diskuze s úředníky, experty či jinými občany, elektronické zasílání námětů a stížností aj.
- b) **jednotlivé části veřejné správy a ostatní složky státní moci (tzn. strana vykonavatelů státní moci)**
- využívají systémově IT k zabezpečení vzájemné koordinace a komunikace v celém spektru svých činností

Příklad: eVoting v Brazílii

V říjnu 2002 - z pohledu celosvětového **první všeobecné elektronické volby** (přihlížela řada zemí a mezinárodních organizací)

Po celé zemi bylo umístěno 406 000 elektronických volebních urn (s náklady kolem 406 USD na jednu).

Voliči museli "stát frontu" ve volební budově.

Voliči na klávesnici zadali kód příslušného jimi vybraného kandidáta. Po tomto identifikování jimi vybraného kandidáta byla občanům nabídnuta **digitální fotografie jimi zvoleného kandidáta** a byli dotázáni na potvrzení jejich volby.

Využitá procedura volby snížila čas potřebný k zjištění výsledků voleb.
POMOHLA VŠAK V NĚČEM OBČANŮM-VOLIČŮM?

[Zdroj: World Watches Brazil's E-elections by Annie Verderosa. In Local Government Brief. Winter 2003 (LGI Journal)]

1. What is the good governance that public sector modernisation strives for and how can it be delivered?

Z dokumentu eGovernment 2003 Conference

Principy dobrého vládnutí	Vliv eGovernment
Koherence při navrhování politiky	Umožňuje snadnější koordinaci mezi odděleními ministerstev, jejich dekoncentráty (<i>public agencies</i>) a vrstvami vlády
Participativní demokracie v procesu vytváření politik	Umožňují aktivní vtahování všech potenciálních dotčených (<i>stakeholders</i>) v rámci procesu policy-making
Konzistentnost, účinnost a hospodárnost při implementování politiky: „Stát činí, co říká“	Napomáhají kooperaci a vzájemné propojenosti při implementaci politiky, mohou tento proces zjednodušit, zrychlit a zlevnit
Průhlednost a otevřenost celého procesu policy-making: „Stát informuje o tom, co činí.“	Mohou s velmi nízkými náklady široce zpřístupnit informace

Některé příklady bariér praxe idejí e-gov / e-demokracie (argumenty infoskeptiků):

- **Finanční bariéry** - dle OECD by se mělo na výdaje do e-government pohlížet jako na investici, **PPP**
- **Neochota se reformovat**
- **Princip dosažitelnosti**
 - Zatímco mnoho kandidátů politických stran využívá k propagaci svých idejí ICT, zůstává zde otázka, zda tito kandidáti zůstanou "on-line" i po svém zvolení.
- **Rovný přístup k IT zatím nikde neexistuje (= DIGITAL DIVIDE) - ESTONSKO** - right to access to the Internet
- **Vysoké náklady přístupu k IT**
 - Mají za následek někdy neúměrně vysoké náklady přístupu k IT. To podporuje tzv. digitální / sociální mezeru / rozdělení (*gap / divide*). Mohou být způsobené i monopolním postavením institucí typu Telecom.

- **Počítačová gramotnost (VS i občanů) je malá**
= schopnosti a dovednosti pracovat s IT. Rovněž může zapříčinit růst digitální mezery. Snaha řešit (standardem se stává *ECDL* - "*Držitel ECDL certifikátu prokazuje standardní, nikoliv elementární úroveň počítačové gramotnosti v těch aplikacích , které v současné době patří k nejběžněji používaným.*") - využíváno v řadě zemí i mimo EU, u nás NPPG MI CR
- **Uživatelé internetu**
- diskusní fóra a konzultace na Internetu často navštěvují předpojatí, vulgární či mediu dominující lidé, "Internet sám o sobě nebude historickým mezníkem pro nastolení novodobé politické účasti na demokracii". **Internet = neseřízní prostředí, bez závazků a zodpovědnosti.**
- **Informační labyrint**
- Růst internetových zásob informací může vést někdy až k informační nepřehlednosti, resp. obtížnosti se v informacích orientovat. = **NEDOSTATEČNÝ INFO-MANAGEMENT**

■ Design webových stránek subjektů veřejné správy

- webové stránky VS vytvořeny většinou pouze pro jednosměrné informování veřejnosti, pro účely prestiže - může být reflexí využití ICT soukromým sektorem

OECD: "Vlády se ... v první řadě zaměřují na soutěžní, resp. komerční přínosy nových technologií.

Na druhém místě žebříčku hodnot vlády jsou oblasti, za něž je vláda odpovědná a které se soustřeďují na efektivní doručení vládních programů a služeb.

Na třetím a nejnižším místě vládních priorit jsou potom jakékoli přínosy demokratické."

Zpráva Performance and Innovation Unit (PIU) Spojeného království

pro rok 2001, která se týkala stavu plnění programu *Electronic government services for the 21st century* :

- v roce 2001 mělo sice 86 % místních úřadů WWW stránky, avšak

58 % z nich pouze stránky propagující, 34 % stránek obsahovalo určitou formu interakce (ty jsou také ve zprávě označeny jako "content"), 8 % potom pokročilou interakci ("content plus"), 0 % transakčních/umožňujících transakci.

Tato data sice nejsou aktuální, ale mohou být součástí praxe v zemích, jejichž informační politika je teprve v začátcích (sem lze zařadit i ČR). Cíle, které se s tímto snaží vypořádat jsou však stále součástí IP západních států (o čem to svědčí?)

Pro názornost a určité porovnání lze navštívit některé webové stránky.

Příklad: www.ukonline.gov.uk

Cymraeg | About us | Site map | Help | Contact us

 Search government
▶ Advanced search

Homepage CitizenSpace Your life Do it online Newsroom Quickfind

Saturday, 11 October 2003

Browse by subject

- ▶ A-Z of government
- ▶ A-Z local authorities
- ▶ Agriculture, environment...
- ▶ Arts, recreation & travel
- ▶ Business & industry
- ▶ Crime, law, justice & rights
- ▶ Economics & finance
- ▶ Education, careers...
- ▶ Government, politics...

The easy way to government info and services online

This winter's flu vaccine is now available

 If you are aged over 65, or fall into one of the groups of people who are at higher risk if you develop flu, then you can get a free jab from your GP

- ▶ NHS - flu self-help guide
- ▶ Flu vaccination info

Chattering classes

Advice and information on keeping children safe on the web and in chat rooms

- ▶ Staying safe online
- ▶ Keeping your child safe on the internet
- ▶ How to keep safe in chat rooms

Go organic 4th - 12th October

Play a part in public life

Public appointments are open to everyone, from all backgrounds and every walk of life

- ▶ Current vacancies database
- ▶ Monitoring appointments: the Commissioner for Public Appointments

50 crucial sites

...and other essentials from Young gov

- ▶ Fifty crucial links
- ▶ Safety on the web
- ▶ Young Gov

Where is the love?

Help look after the planet

UKonline.gov.uk klíčovou součástí on-line iniciativ Spojeného království (resp. jeho úřadu e-Envoy)

- Akční plán informační politiky UK si mimo jiné vytyčil za cíl nejpozději do konce roku 2005 dosáhnout situace, kdy všechny vládní služby jsou on-line a každý má možnost přístupu k Internetu, doslova "*to get the UK online*".

- Významným **přínosem pro e-demokracii** se může stát oblast "**Citizen Space**". Jejím účelem je podílet se na formování vládní politiky a na diskusi s politiky a také informovat se o průběhu voleb, o jednotlivých zvolených zástupcích lidu a případně si i stěžovat na státní službu.

Příklad .cz: www.centralni-adresa.cz a www.portal.gov.cz

Odkaz www.centralni-adresa.cz

- původně se měl stát portálem VS,
- v roce 2002 pouze informační funkce, **žádný náznak možné iniciativy uživatele v podobě podnětů veřejné správě,**
- v současné době plní funkci oficiálního informačního systému o veřejných zakázkách, dražbách a ostatních nabídkách.

Ani nový (spuštěno 6. 10. 2003) český portál veřejné správy www.portal.gov.cz (viz. následující snímek) **nevyužívá elektronický "občanský prostor" pro veřejnou debatu v podobném smyslu jako www.ukonline.gov.**

Rychlá navigace

Česká republika

- » Vláda ČR
- » Ministerstva

Evropská unie

- » Evropská Unie
- » Smlouva o přistoupení k EU

Oblasti veřejné správy

- » Právo a zákony
- » Práce a sociální věci
- » Obchod - průmysl
- » Finance
- » Vnitro
- » Obrana a bezpečnost
- » Zahraničí
- » Doprava
- » Školství
- » Kultura
- » Příroda
- » Zemědělství
- » Místní rozvoj

Informace

Vítejte na portálu veřejné správy České republiky

Portál veřejné správy, jehož správcem je Ministerstvo informatiky, je elektronickou bránou do úředního světa České republiky. Jeho smyslem je pomoci občanům v orientaci a komunikaci s úřady veřejné správy. Portál je budován postupně v několika etapách a prozatím je ve zkušebním provozu.

Aktuálně naleznete v sekci **Občané** a **Podnikatelé** podporu, rady a doporučení pro řešení některých životních situací. **Adresář** obsahuje kontakty na orgány státní správy a samosprávy. Odkaz **Zákony** umožňuje vyhledávání aktuálních platných znění zákonů ČR, včetně směrnic a předpisů EU.

Sekce **Životní situace** Vám pomůže při řešení nejrůznějších konkrétních problémů – obsahuje odkazy na příslušné předpisy a kontakty na úřady, které danou situaci řeší. V příštích měsících budou přibývat další služby včetně transakční části Portálu – sekce **Podání**, jejímž prostřednictvím bude možné některou agendu přímo vyřídit s využitím elektronického podpisu. Všechny služby Portálu jsou samozřejmě bezplatné.

Ti z Vás, kdo chtějí předejít zbytečným nedorozuměním a zklamáním, ať kliknou **Zde** pro více informací o provozu Portálu.

Cílové skupiny

Občané Podnikatelé

 <p><i>Informace, týkající se rodinného života, vzdělávání, bydlení, zaměstnání, zdraví, kultury, životního prostředí, cestování a pod. Návody, jak vést jednání s úřady veřejné správy v nejrůznějších situacích týkajících se běžného života občanů.</i></p>	 <p><i>Informace pro všechny, kteří se rozhodli podnikat nebo již podnikají. Podpora podnikání, rejstříky, podnikatelská sdružení, daně, legislativa, veřejné zakázky a dražby. Návody jak postupovat při jednání s úřady v životních situacích spojených s podnikatelskou činností.</i></p>
---	---

- » Hlavní město Praha (A)
- » Jihočeský kraj (C)
- » Jihomoravský kraj (B)
- » Karlovarský kraj (K)
- » Kraj Vysočina (J)
- » Královéhradecký kraj (H)
- » Liberecký kraj (L)
- » Moravskoslezský kraj (T)
- » Olomoucký kraj (M)
- » Pardubický kraj (E)
- » Plzeňský kraj (P)
- » Středočeský kraj (S)
- » Ústecký kraj (U)
- » Zlínský kraj (Z)

Logo

Zde jsou ke stažení loga Portálu.

5. Informační politika a její výzvy pro řešení bariér e-demokracie

- Informační politika vlád
 - se snaží (někdy však pouze v politické, nikoliv praktické rovině) být nástrojem k naplňování myšlenek e-government, e-governance a e-democracy,
 - je reakcí „vlády“ na existující bariéry pro jejich praktické uplatnění,
 - je také reflexí módy.
- Všeobecně snahou využívat ICT k efektivnějšímu, účinnějšímu ... fungování veřejné správy. Občané přitom musí (musí ve smyslu podmínky) chtít používat tyto technologie a musí také mít možnost využívat jejich potenciálu.

[Důležité komponenty informační politiky na které bývá zapomínáno]

a) Legitimita cílů informační politiky

= Analýza strany poptávky po e-gov/e-demokracii

se může stát

- významným kritériem pro posuzování legitimacy IP i
- účelnosti nemalých veřejných výdajů (e-governance je drahá záležitost !!!) vynaložených na následnou realizaci informační politiky

OECD:

Význam současných benchmarkingových studií je limitován jejich převážným zaměřením na stranu nabídky a opomenutím role analýzy strany poptávky po e-gov/e-dem.

Jen velmi málo států provedlo průzkum ve formě dotazování se jednotlivých subjektů VS, jak využívají ICT pro zdokonalení služeb a pro komunikaci.

[Důležité komponenty informační politiky na které bývá zapomínáno]

b) Metodologie hodnocení efektů

Z dokumentu "**Open Government**" OECD:

*Mezi množstvím času, peněz a energií, které členské státy investují do informačních politik a jejich realizace, a jejich snahami vyhodnocovat účinnost těchto svých aktivit je "striking imbalance" - "**do očí bijící**" nerovnováha.*

Žádný z členských států v současné době neprovádí systematické vyhodnocování na tomto poli.

"The e-Government Imperative, OECD 2003":

As with all services, e-government services must be developed in light of demand and user value.

[Důležité komponenty informační politiky na které bývá zapomínáno]

c) Formulace práva na informace

„legislativní zakotvení práva na informace je základním stavebním kamenem pro rozšiřování vládní průhlednosti a odpovědnosti“

Pro podporu e-demokracie - aby nebylo kontraproduktivní. Aby nevedlo ke komodifikaci informací (**virtual class / e-oligarchie**)

ACCESS vs. ACCESSIBILITY

access - existující možnost konzultace nebo získání vládních informací (jakýmkoli způsobem)

accessibility - snadnost, se kterou může člověk využít možnost přístupu (ulehčí např. vyhledávače, online glosáře atp.);
- čas a úsilí, které jsou občané ochotni "investovat", aby byli informováni, je sám o sobě zdrojem pro veřejnou tvorbu politik.

Překážky vyhodnocování praxe e-governmentu

Druh překážky	Příklad
Nejasnost cílů - uvedené cíle nemusí asociovat měření progresu; mohou existovat hromadné („multiple“) cíle	Obtížné měřit „kvalitu života“
Obtížné definovat úspěch	Pokud lidé tráví více času online, je to dobré, nebo špatné?
Jednoduchost být ambiciózní.	Některé země si stanovili za cíl zprovoznit „všechny služby online“ k určitému datu. Ne všechny služby je ale vhodné převádět do online podoby.
Informační paradox	Přínos ICT investic nemusí být po určitý čas vůbec viditelný.

Překážky vyhodnocování praxe e-governmentu (pokračování)

Otázkou je, kdo jsou klienti, tzn. hromadnost klientů.	Měly by být vyhodnocovány přínosy pro uživatele, zaměstnance, vlády jako celku, partnerů, atd.?
Je obtížné měřit sdílený prospěch.	Sdílení infrastruktury, přínosy pro řadu projektů díky sdíleným portálům atd.
Nástroje soukromého sektoru nemusí fungovat pro vládu	Vláda klade důraz na sociální hodnoty, které nemusejí být vždy inkorporovány do nástrojů a cílů soukromého sektoru
Dostupné identifikátory nemusí být těmi nejlepšími	Současné indikátory (jako například počet zaměstnanců připojených k internetu) jsou užitečné, ale mají své limity
Předmět měření se může stát zaměřením organizace	Snaha kvantifikovat on-line služby, ale ne kvalitu služeb se může odrazit v prioritě na elektrizování služeb, nikoliv na jejich kvalitu

Zdroj: e-Government imperative, OECD 2003, str. 133

Příklad: Důležitost analýzy strany poptávky po e-demokracii a e-voting v Estonsku

Drechsler: v Estonsku nebyla s ohledem na přijetí legislativy e-voting (2002) dostatečně analyzována strana poptávky = občané (základ slova demokracie)

Právní dokumenty byly přijaty zejména pod tlakem módy e-governance. Byly přijaty rovněž s následujícími předpoklady:

- e-volby zvýší účast ve volbách a že toto
- automaticky znamená pozitivní efekt pro demokracii v Estonsku.

= eGovernment Imperativ, OECD 2003: Řada služeb byla vyvinuta bez jakýchkoli referencí na potenciální poptávku.

Ty podle Drechslera nemusí být v praxi kvůli nedostatečné analýze strany poptávky naplněny. Podle jeho názoru není již otázka e-governance či e-demokracie ani tak záležitostí technologie, jako spíše **otázkou legitimacy a legality**. K jejich zajištění přispívá právě analýza strany poptávky IP.

Zajímavé jsou tyto jeho postřehy a závěry:

Pro konkrétní případ e-votingu uvedl Drechsler následující okruhy možných problémů:

- Rovnost občanů v politickém životě - neférovost v souvislosti s nerovným přístupem občanů k IT
- Újma demokracii (nutnost dojet do volební místnosti je činností)
- Protiústavnost e-voleb (tajemnost, všeobecnost, uniformita)
- Soukromí a tajemnost voleb není zaručena
- Bezpečnost systému elektronických voleb není jistá
- Náchylnost ke zneužití
- Negativní nebo chybějící zkušenosti jiných států
- Slabost (dosud provedených) technických příprav
- Problém představovaný hackery (a zmanipulování voleb)

Drechsler si rovněž položil následující otázky s uvedenými odpověďmi:

1) *Jsou efekty e-voleb opravdu prospěšné pro demokracii?*

- Kvůli přetrvávající tzv. digitální mezeře prospěšné být nemusejí.

2) *Zvýší e-volby účast ve volbách?*

- Neexistuje dobrý důvod si myslet, že e-volby zvýší účast ve volbách.

3) *Jaké jsou opravdové náklady e-voleb?*

- Podle některých jsou e-volby desetkrát dražší než volby klasické.

4) *Může být estonská legislativa e-voleb v rozporu s *acquis communautaire*?*

- Některá ustanovení mohou být - zejména v oblasti tajnosti voleb do Evropského parlamentu.

5) *Existuje nebezpečí, že ustanovení této legislativy není v souladu s Evropskou úmluvou o lidských právech?*

- Mohou, v důsledku požadavku na tajemnost, všeobecnost, uniformitu voleb.

6. Základní charakteristiky Státní informační a telekomunikační politiky

e-Česko 2006

AKTUÁLNĚ SE VLÁDA ZAMĚŘÍ ZEJMÉNA NA:

- budování moderních a bezpečných služeb veřejné správy dostupných on-line,
- pokračování liberalizace telekomunikačního sektoru s cílem zajistit efektivní konkurenční prostředí, které povede ke snížení cen služeb a podpoře investic,
- podporu rozšíření širokopásmového přístupu k internetu a zajištění jeho dostupnosti pro všechny skupiny obyvatelstva,
- pokračování legislativního zakotvení informační společnosti tam, kde je to vhodné,
- podporu zvyšování počítačové gramotnosti obyvatelstva,
- podporu rozvoje elektronického obchodu vytvářením vhodných technologicky neutrálních podmínek.

Čtyři prioritní oblasti (dle důležitosti):

1. Dostupné a bezpečné komunikační služby

2. Informační vzdělanost

(zahrnuje především problematiku "informatizace škol" a problematiku informační gramotnosti, e-learningu a řešení problému digital divide)

3. Moderní veřejné služby on-line

(zahrnuje veřejné on-line služby, tedy především služby e-government, e-procurement a e-zdravotnictví)

4. Dynamické prostředí pro elektronické podnikání

(zahrnuje opatření státu zejména v legislativní oblasti a odpovídá stejnojmenné prioritní oblasti eEurope 2005)

[e-Česko 2006:]

Hlavními úkoly v oblasti e-governmentu jsou

- **v roce 2005:** připravit legislativní úpravu pravidel pro výměnu dat mezi orgány veřejné správy a postavení základních registrů veřejné správy
- **do roku 2005:** propojit základní informační systémy subjektů veřejné správy dostatečně efektivním, spolehlivým a bezpečným způsobem
- **do roku 2005:** umožnit přístup k autorizovaným výpisům z registrů a rejstříku veřejné správy, které občané potřebují pro vyřizování agend, z kontaktních míst veřejné správy a z poboček České pošty
- **do roku 2005:** eliminovat na nejnižší možnou míru povinnost občana předkládat orgánům veřejné správy dokumenty v listinné podobě, pokud si je mohou orgány mezi sebou poskytovat elektronicky

[e-Česko 2006:]

Hlavními úkoly v oblasti e-governmentu jsou

- **do roku 2005:** zpřístupnit prostřednictvím Portálu veřejné správy alespoň následující on-line služby pro občany:
 - služby portálového typu poskytující pomoc veřejnosti při řešení životních situací,
 - možnost podání daňového přiznání z příjmů fyzických osob,
 - žádost o vystavení osobních dokladů (občanský průkaz, cestovní doklad aj.),
 - možnost oznámení změny adresy on-line a na jednom místě,
 - žádosti a sociální dávky,
 - služby související s veřejným zdravotnictvím

[e-Česko 2006:

Hlavními úkoly v oblasti e-governmentu jsou]

- **do roku 2005:** zpřístupnit prostřednictvím Portálu veřejné správy alespoň následující on-line služby pro podnikatele:
 - vyřizování sociálního a zdravotního pojištění zaměstnanců,
 - podávání daňového přiznání z příjmů právnických osob,
 - podávání přiznání k DPH a spotřební dani,
 - zjednodušení vyplňování a podávání statistických výkazů on-line,
 - pokračovat v zavádění celních deklarací v oblasti elektronického celního řízení.

Pravidelné měření výsledků naplňování SIKP bude založeno na metodice EU pro Akční plán eEurope 2005.

Analýza současné situace (SWOT)

<p>Silné stránky</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ existence ústředního orgánu státní správy pro koordinaci rozvoje informační společnosti ▪ vysoká penetrace prostředků mobilní komunikace ▪ vysoká všeobecná gramotnost obyvatel ▪ vysoce rozvinutá infrastruktura ▪ rovnoměrné osídlení území ▪ nezátíženost ČR zastaralými systémy a technologiemi, jako je tomu v mnoha vyspělých zemích 	<p>Slabé stránky</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ nízká penetrace ICT v domácnostech a vysoké relativní náklady na pořízení a provoz ▪ nízké rozšíření vysokorychlostního přístupu (broadband) ▪ nedostatečná administrativní kapacita pro využívání prostředků EU ▪ nedocenění role a potenciálu informačních a komunikačních technologií pro rozvoj společnosti ▪ nedůslednost v politické podpoře směrů rozvoje informační politiky ▪ nízká počítačová gramotnost veřejnosti a nedostatečná motivace k využívání moderních technologií
<p>Příležitosti</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ integrace do EU ▪ vysoká penetrace informačních a komunikačních technologií v podnikatelském sektoru a ve veřejné správě ▪ reforma veřejné správy, finanční reforma 	<p>Hrozby</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ nedokončená faktická liberalizace telekomunikací ▪ pomalá realizace opatření přijatých ve strategických dokumentech a pomalá implementace národní legislativy ▪ neefektivní vynakládání prostředků na projekty, nedostatečná koordinace projektů ▪ přetrvávající resortismus a nedostatečná vertikální spolupráce (centrální instituce, kraje, obce) ▪ nedostatečné zapojení nových technologií ve školách při výuce ▪ podceňování role výzkumu a inovací ▪ narušování bezpečnosti a ochrany soukromí při užívání ICT

Vybavení domácností informačními a komunikačními technologiemi

